

Transportwagens voor rundvee moeten hoger

Vanaf 1 juni moeten runderen in een transportwagen minimaal 25 cm ruimte boven de schoft hebben. Onderzoek van Wageningen Livestock Research wees uit dat de tot dan toe gehanteerde 10 cm onvoldoende is. Inmiddels heeft de Europese autoriteit EFSA de Nederlandse bevindingen overgenomen in haar beleidsvoorstellen.

Bert Lambooij
Wageningen UR Livestock Research

Met name bij dubbeldeks vervoer hadden runderen nogal eens te weinig ruimte boven zich. De transporteurs zijn namelijk gehouden aan maximale hoogtes van hun combinaties vanwege bruggen en viaducten. Om deze en om financiële redenen werd de hoogte van de compartimenten nog weleens beperkt. "In sommige transportwagens stonden de runderen haast met hun ruggen vastgeklemd onder het plafond", weet Bert Lambooij, onderzoeker bij Livestock Research van Wageningen UR. Het gevolg van de te lage transportwagens was duidelijk zichtbaar: dieren met open ruggen en uitgebreide onderhuidse bloedingen. Dergelijke beschadigingen werden herhaaldelijk gerapporteerd en publiekelijk gemaakt door internationale dierenbeschermingsorganisaties en andere controle instanties. Tevens was er de vraag of de dieren bij zo weinig ruimte boven zich wel voldoende frisse lucht en bewegingsvrijheid zouden krijgen onderweg. Een antwoord op die vraag was er niet. Het betreft hier een Europees dierenwelzijnsprobleem – ook in de andere Europese landen werd melding gemaakt van runderen die tijdens het transport verwondingen opliepen.

Europese transportverordening

De Europese transportverordening 1/2005 schrijft voor dat dieren tijdens het transport niet mogen worden gehinderd in hun natuurlijke bewegingen. De Europees geaccepteerde 10 cm bovenruimte kent echter geen degelijke wetenschappelijke onderbouwing. "Dierenbeschermingsorganisaties constateerden dat dieren ook schafwonden opliepen in transportwagens die voldeden aan deze Europese norm. Die 10 cm bleek duidelijk te weinig te zijn", constateert Lambooij. Hoe-

veel cm het dan wél moest zijn, was onbekend. Het ministerie van EL&I vroeg Livestock Research van Wageningen UR om dit te onderzoeken.

Onderzoek naar ruimte boven de koe

In het onderzoek werd gekeken naar de bewegingsvrijheid van volwassen runderen bij een vrije ruimte van 10, 15 en 20 cm boven de schoft tijdens het transport. Ook werd gekeken naar de invloed van ventilatie. Is de hoeveelheid vrije ruimte boven de dieren van invloed op de ventilatie? En krijgen de dieren tijdens het transport voldoende frisse lucht? Lambooij keek tijdens het transport ook naar de stressindicatoren. Met videocamera's in de transportwagens werden gedragswaarnemingen gedaan. Daarnaast werden via lichaamstemperatuur, hartslag en bloedonderzoek stresswaarden gemeten.

Lambooij: "Wij dachten aanvankelijk dat 15 cm bovenruimte wel voldoende zou zijn, maar dat bleek niet het geval. Gedurende de transporten bleken de dieren nog steeds het plafond te raken. Een alerte koe doet haar kop namelijk omhoog en stoot zich dan." In de praktijk werken sommige transporteurs met 40 cm vrije ruimte boven de runderen. "Bij die hoogte is er meer dan voldoende ruimte over voor beweging", aldus Lambooij. Het Wageningse onderzoek wees uit dat de vrije ruimte meer dan 20 cm moet zijn. Het onderzoek naar de stressindicatoren bracht geen verschillen aan het licht. Met andere woorden: weinig ruimte gaf geen extra stress. Voor de ventilatie maakte het niet uit of dieren weinig of veel ruimte boven zich hadden tijdens het transport.

Europa neemt resultaat over

Het ministerie van EL&I stelde per 1 juni een

Copyright foto

minimale hoogte van 25 cm boven het rund verplicht. Ook transportauto's die vanuit het buitenland naar Nederland komen, moeten aan deze nieuwe norm voldoen. Nu de Europese adviescommissie EFSA de conclusies van het Wageningse onderzoek (meer dan 20 cm) in zijn

voorstellen heeft overgenomen, is het aannemelijk te veronderstellen dat de Europese Commissie deze norm spoedig zal overnemen, zodat deze voor heel Europa gaat gelden.

Paul Bours, beleidsmedewerker ministerie van EL&I: 'Nu wel een wetenschappelijke basis'

"De Transportverordening 1/2005 vereist onder andere dat er voldoende ruimte boven de dieren is. Enerzijds voor een adequate ventilatie boven de dieren en anderzijds om ervoor te zorgen dat dieren normaal rechtop kunnen staan zonder dat zij gehinderd worden in hun natuurlijke bewegingen. In de afgelopen jaren is door de AID geconstateerd dat het dubbeldeks laden van volwassen runderen en het driedeks laden van slachtzeugen kan leiden tot verwondingen.

Het ontbrak ons aan voldoende wetenschappelijke gegevens om op basis hiervan te kunnen besluiten welke minimale ruimte of stahoogte voldoet aan de voorwaarden uit de transportverordening. Het onderzoek toont aan dat 20 cm vrije ruimte boven de schoft net niet, en 40 cm ruim voldoende is voor dieren om niet gehinderd te worden in hun natuurlijke bewegingen. Hierop is besloten om minimaal 25 cm als vrije ruimte verplicht te stellen. Deze eis geldt voor slachtrunderen vanaf 1 juni. Voor de overige categorieën zal de sector een plan van aanpak opstellen."

HOOG VERVOER

Deze dubbeldeks transportwagen voor het vervoer van runderen voldoet aan de eisen. Doordat de benedenvloer diep tussen de assen is gelegd, komt de wagen niet boven de maximaal toegestane hoogte uit en is er voldoende hoogte voor de dieren.

Foto: Geesje Rotgers

Contact

dr. Bert Lambooij
T 0320-238970
E bert.lambooij@wur.nl

Dit onderzoek is uitgevoerd binnen het beleidsondersteunend onderzoek in het kader van LNV-programma BO-12-02-002 Dierenwelzijn, projectnummer 036.